

**Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

МАТЕРІАЛИ І ТЕЗИ

Т. 1

**XI Міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених та студентів
24-25 жовтня 2025 року, Одеса**

MUSIC AND CHOREOGRAPHY EDUCATION IN THE CONTEXT OF SOCIETY'S CULTURAL DEVELOPMENT

A collection of scientific works based on the materials of the XI International Scientific and Practical Conference of Young Scientists and Students, Odesa, 2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези XI Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(24-25 жовтня 2025 р.)**

1 том

ОДЕСА 2025

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

**Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку
суспільства.** Матеріали і тези XI Міжнародної конференції молодих учених
та студентів (Одеса 24-25 жовтня 2025 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені
К. Д. Ушинського, 2025. — 237 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського». Протокол № 6 від 27.11.2025 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор,
завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик
навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри теоретичної, музично-інструментальної та вокальної
підготовки, Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ірина ЛЕВИЦЬКА

Ірина ГРИНЧУК,

кандидат педагогічних наук, доцент,
Тернопільській національний
педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка

Оксана ЯРЕМЕНЮК,

викладач Тербовлянського фахового
коледжу культури і мистецтв

Ірина ТОМИН,

старший викладач Тернопільської
музичної школи №1 імені Василя
Барвінського

УКЛАДАННЯ РЕПЕРТУАРНИХ СПИСКІВ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ

Одним із важливих аспектів навчально-методичного забезпечення процесу фортепіанної підготовки у всій вертикалі її структури (музична школа – коледж – заклад вищої освіти) є модифікація методико-технологічного наповнення, постійне оновлення рекомендованих репертуарних списків, пошук цікавих зразків фортепіанної стилістики як матеріалу для аналізу музично-стильових явищ, для формування музично-аналітичного та виконавсько-феноменологічного мислення, для наступної фахової та особистісної самореалізації загалом [1].

У цьому контексті зростає значення укладання хрестоматій, навчально-методичних посібників, методичних розробок, спрямованих на опанування різножанрового фортепіанного репертуару, який сприятиме формуванню ціннісно-особистісного розуміння сутності музичного мистецтва, національних культурно-мистецьких традицій у контексті європейських цивілізаційних процесів, опанування окремих творів у їх епохальному, національному та індивідуальному стильовому вимірах, в якому тісно переплітаються традиції та новаторство [3; 4].

Наведемо приклади самоаналізу нашої виконавської і педагогічної практики. Відповідно до програми освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», метою програми з фортепіано визначено формування музично-виконавської майстерності, вдосконалення виконавських компетентностей фортепіанної гри, мотивування до самовдосконалення особистості здобувача в активній мистецькій діяльності [5]. Підґрунтям для формування означених компетентностей є визначення нормативних характеристик щодо забезпечення процесу навчальної діяльності, укладання відповідного репертуару. Так, до рекомендованої нотної літератури включено близько 30 хрестоматій та навчальних посібників, значну частину з яких

складають т. зв. «Альбоми» (упорядники С. Сухощєєва, О. Колесник, І. Волкова, Л. Іваненко, Л. Карпенко, О. Науменко, Н. Чаморова, Н. Олексенко, Є. Шелестова, В. Журба та ін.), авторські підбірки О. Білаша, М. Ластовецького, І. Миськіва, Л. Жульєвої, О. Тарнавської, Н. Гриднєвої, В. Логіна та ін. [5].

Цінним навчальним матеріалом є випуски хрестоматій «Українська фортепіанна спадщина» (упорядник М. Степаненко), 9 випусків «Фортепіанні твори українських композиторів» (упорядниці І. Гринчук, О. Горбач) [6], які містять зразки різножанрового репертуару: поліфонічні твори, варіації, сонати та сонатини, етюди, збірки мініатюр, окремі різнопланові п'єси: прелюди, ноктюрни, пісні без слів, концертні обробки пісень, характерні, віртуозні, кантиленні п'єси із загальною жанровою програмою, із авторськими назвами (що є «своєрідною підказкою» для втілення композиторського задуму). Навчально-методичні посібники вміщують коротку інформацію про авторів творів, історію та характеристики іманентних стилістичних ознак жанрів, інформативний матеріал та методичні рекомендації щодо аналізу-інтерпретації творів, рекомендовану літературу. Окремим видом науково-методичного посібника став випуск, присвячений фортепіанній творчості уродженця Тернопілля М. Вериківського [3].

Коротко представимо авторську розробку І. Томин «Етюди-картинки. 8 сходинок до виконавської майстерності» для піаністів-початківців, орієнтовану для учнів 2–3-х класів музичних шкіл, студій, шкіл мистецтва. Ідея розробки полягає у методичному забезпеченні процесу набуття основних навичок гри на фортепіано на основі осмислення основ музичної мови (метр, ритм, темп, лад, артикуляція і фразування, динамічні відтінки тощо) як восьми «сходинок»: перша – розмір і ритм, друга – інтервали, третя – лад і тональність, четверта – аплікатура, п'ята – артикуляція, шоста – динамічні відтінки, сьома – темп, восьма – додаткові авторські ремарки (позначення).

Оригінальністю розробки є власне сам матеріал авторських п'єс, скомпонованих у порядку зростання «сходинок»: поступове освоєння усіх інтервалів (перший етюд – прима, другий – секунда і т.д.), розмірів (перший етюд – 2/4, другий – 4/4, далі – 3/4, 3/8, 6/8 і т.д.), ладів і тональностей (усі види мажору і мінору, т.зв. «гуцульський» лад і пентатоніка). Остання з п'єс знайомить учнів з манерою гри «блюз», «свінг». Ще однією з інновацій розробки є включення творчих завдань, для прикладу, «Дай власну назву етюду-картинці», обґрунтуй її на основі осмислення єдності і обумовленості емоційно-образного змісту твору відповідними виразовими засобами.

Враховуючи вікові пізнавальні можливості учнів, авторкою окремо розроблена рубрика «Музична скарбничка», у якій узагальнена теоретична інформація із поясненням музично-виразових засобів. Для закріплення досвіду емоційно-образного та аналітичного пізнання музики, у розробці використано рубрики «Сонечка настрою», «Щоденник музичних вражень» із посібника-зошита «Про що і як розповідає музика : Цікава теорія музики у

творчих завданнях» [2]. На допомогу викладачам фортепіано подано рекомендований репертуарний список для піаністів-початківців із творів українських авторів.

Отже, вважаємо розробку різного типу навчально-методичних розробок і посібників, спрямованих на опанування зразків української класичної, сучасної, авторської фортепіанної музики, одним із перспективних шляхів оновлення списків виконавського і педагогічного репертуару для піаністів різного рівня підготовки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гринчук І. Оволодіння навчальним виконавським репертуаром як проблема педагогічної екстраполяції // І.П. Гринчук // Мистецтво та освіта. № 2 (116). 2025. С. 55 – 60. DOI [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2025-2\(116\)-55-60](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2025-2(116)-55-60)
2. Гринчук І.П. Про що і як розповідає музика : Цікава теорія музики у творчих завданнях: Посібник-зошит / І.П. Гринчук. Тернопіль : Астон, 2013. 60 с.
3. Гринчук І.П., Яременюк О.О. Регіональний компонент у репертуарних списках в класі фортепіано / І. Гринчук, О. Яременюк // Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези VI Міжнародної конференції (Одеса, 15–16.10. 2020 р.). Одеса: ПНПУ імені К.Д. Ушинського, 2020. С. 46 – 50.
4. Гринчук І., Томин І., Яременюк О. Фортепіанна музика долисенківського періоду як виконавський і навчальний репертуар // «Українсько-польські мистецькі зв'язки: історія, сучасна практика та перспективи розвитку»: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 29-30 листопада 2023 р. Вінниця, 2023. С. 27 – 32.
5. Робоча програма навчальної дисципліни «Фортепіано». Освітньо-професійний ступінь «фаховий молодший бакалавр» (на основі базової загальної середньої освіти) /упор. Губяк М.В., Каськів О.Р., Петрушенко Т.Р., Топольницька Т.М., Яворська І.І., Яременюк О.О. Тербовлянський фаховий коледж культури і мистецтв. Циклова комісія «Фортепіано та концертмейстерський клас» Тербовля, 2024, 20 с.
6. Фортепіанні твори українських композиторів [Ноти]: навч. посіб.: вип.9 / упоряд. І.Гринчук. Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2022. 116с.

ЗМІСТ

Kisiel M.	
Pielęgnowanie dziedzictwa narodowego sztuki muzycznej w Polsce w kontekście transmisji międzypokoleniowej.....	4
Реброва О.	
Навчання через дослідження у контексті мистецької освіти.....	8
Русяєва М., Федорець М.	
Аксіологічний підхід у підготовці майбутніх викладачів мистецьких шкіл до формування музичної культури учнів.....	12
Гринчук І., Іздебська-Новіцька М., Крих Я.	
Укладання вокального і хорового репертуару: сучасні виклики.....	16
Зіневич Р.	
Сучасний український митець і його духовна місія (на прикладі творчості Владислава Горая).....	20
Рябуха С.	
Музична режисура у педагогічній практиці оперної студії.....	24
Гринчук І., Яременюк О., Томин І.	
Укладання репертуарних списків: методичний аспект.....	27
Брила М.	
Еволюція чардашу в сучасній сценічній хореографії.....	30
Feng Shichao	
表達手段作為藝術形象概念寶庫的屬性：方法論層面.....	33
Коваль С.	
Вплив воєнного стану на сучасне хореографічне мистецтво.....	35
Барановська І., Барановський Ю.	
Інтеграція народного інструментарію в освітній процес: методичні інновації навчання гри на сопілці та кларнеті.....	38
Лю Чжигу	
Вокально-педагогічний саморозвиток майбутніх викладачів: у пошуках теоретико-методологічних засад.....	41
Юй Ціцзя, Горожанкіна О.	
Розвиток етюду у фортепіанному мистецтві Китаю.....	44
Брашован А.	
Українська патріотична пісня – жанрові ознаки та педагогічний потенціал.....	47
Федорець М., Ван Ілун	
Кобзарське пісенне мистецтво як чинник становлення національної культури України.....	56
Самохіна С.	
Символіка прелюдії і фуги до мажор Й.-С. Баха з першого тому ДТК: до	